

## WYROK

**W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 12 sierpnia 2020 r.

**Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych**

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Elżbieta Czaja (spr.)
	sędzia Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska sędzia Krzysztof Szewczak
Protokolant: sekr. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2020 r. w Lublinie

sprawy A. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji A. N.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 29 stycznia 2020 r. sygn. akt VIII U 3842/19

**I. oddala apelację;**

**II. zasądza od A. N. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. kwotę 1350 (tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska Elżbieta Czaja Krzysztof Szewczak

**III AUa 593//20**

## UZASADNIENIE

Decyzją z 2 września 2019 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych w L. na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 18 ust.8, art. 20 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U z 2017 r. poz. 1778, ze zm.) stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia A. N. podlegającej ubezpieczeniom jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą za okres marzec, kwiecień, maj 2019 roku na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ubezpieczenie chorobowe i ubezpieczenie wypadkowe wynosi po 2859,00 zł. Zakład wskazał, że z przeprowadzonej analizy uzyskanych przychodów i poniesionych wydatków wynika, że wnioskodawczyni

uzyskiwała dochody wyłącznie pod warunkiem deklarowania minimalnych podstaw wymiaru składek, natomiast po zadeklarowaniu podstaw maksymalnych działalność wnioskodawczynie przestała generować dochód. W odwołaniu od decyzji A. N. wносиła o jej zmianę i ustalenie dla niej jako podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za miesiące marzec, kwiecień, maj 2019 roku w kwocie po 11 912,50 zł, wskazując, że ustalenie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia w maksymalnej możliwej wysokości było zasadne.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z 29 stycznia 2020 roku Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie.

Podstawą wyroku były następujące ustalenia :

A. N. od 2 stycznia 2017 roku prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą, której przedmiotem są usługi architektoniczne. Od dnia 2 stycznia 2017 roku do 30 stycznia 2019 roku wnioskodawczynie dokonała zgłoszenia jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą z wysokością podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne w wysokości 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia. Od dnia 1 lutego 2019 roku zadeklarowała podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w kwocie nie niższej niż 60% kwoty prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięczne. Natomiast za miesiące od marca 2019 roku do lipca 2019 roku wnioskodawczynie zadeklarowała podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w możliwie maksymalnej wysokości, tj. 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia. Od dnia 1 czerwca 2019 roku wnioskodawczynie wystąpiła o zasiłek chorobowy, na którym przebywała do 24 czerwca 2019 roku. Następnie wystąpiła o zasiłek chorobowy w okresach od 25 czerwca 2019 roku do 8 lipca 2019 roku, oraz od 9 lipca 2019 roku do 26 lipca 2019 roku. Następnie przebywała na urlopie macierzyńskim.

Wnioskodawczynie w ramach działalności gospodarczej uzyskała:

- za 2017 rok przychód w wysokości 77080,54 zł, koszty w wysokości 33960,91 zł, dochód w wysokości 43119,63 zł;

-za 2018 r. przychód w wysokości 55499,00 zł, koszty 55739,36 zł, stratę w wysokości 240,63 zł.

W roku 2019 roku skarżąca osiągnęła:

-w styczniu 2019 r. przychód w wysokości 4500zł, wydatki w wysokości 1420,55 zł, dochód w wysokości 3079,45 zł;

-w lutym 2019 r. przychód w wysokości 5000zł wydatki w wysokości 2068,13zł, dochód w wysokości 2931,87 zł;

-w marcu 2019 r. przychód w wysokości 6500zł, wydatki w wysokości 4023,06 zł, dochód w wysokości 2476,94 zł

- w kwietniu 2019 r. przychód w wysokości 11070 zł, wydatki w wysokości 2415,55 zł, dochód w wysokości 8654,45 zł

- w maju 2019 roku przychód w wysokości 6500 zł, zaś w podatkowej księdze przychodów i rozchodów nie wykazała żadnych wydatków

- w czerwcu 2019 roku i lipcu 2019 roku wnioskodawczynie nie uzyskała przychodu (podatkowa księga przychodów i rozchodów k. 19 a.s.).

Powyższe wyliczenia nie obejmują należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz fundusz pracy. Łączna wysokość tych składek, od podstaw zadeklarowanych przez wnioskodawczynie od stycznia 2019 r. do maja 2019 r. wyniosła 15082,76 zł, z czego składki na ubezpieczenia społeczne wyniosły 12425,53 zł .

Wnioskodawczynie w grudniu 2018 roku dowiedziała się, że jest w ciąży, dziecko urodziła (...).

Stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach organu rentowego oraz aktach sprawy. Sąd dokonał weryfikacji wysokości przychodu osiągniętego przez wnioskodawczynie w

miesiącu kwietniu 2019, a w konsekwencji przychodu za rok 2019 roku, ustalonego przez organ w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji uwzględniając podniesiony podczas rozprawy w dniu 15 stycznia 2019 roku zarzut skarżącej oraz przedstawioną przez nią podatkową księgę przychodów i rozchodów, że Zakład pominął w obliczeniach fakturę z kwietnia 2019 roku na kwotę 4720 zł, jednak w ocenie Sądu, okoliczność ta nie wpłynęła w sposób znaczący na możliwość uznania, że zadeklarowana przez wnioskodawczynię wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne była zasadna.

Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie jest niezasadne.

Sąd podniósł, że zakres i przesłanki podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym osoby prowadzącej działalność gospodarczą regulują przepisy ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (ustawy systemowej). Zgodnie z art. 18 ustawy systemowej podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne jest przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12 ustawy. Wysokość podstawy wymiaru składek dla osób prowadzących pozarolniczą działalność została określona w przepisach art. 18 ust. 8 i art. 20 ust. 1 ustawy systemowej, zgodnie z którym podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, chorobowe ubezpieczonych stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy.

Zdaniem Sądu, Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do kwestionowania kwoty składek zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność. W świetle art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy systemowej Zakład jest bowiem uprawniony do wydawania decyzji m.in. w zakresie indywidualnych spraw dotyczących ustalania wymiaru składek. System ubezpieczeń społecznych oparty jest na zasadzie równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, którzy ten system tworzą. Zgodnie z art. 2a ust. 2 ustawy systemowej zasada równego traktowania dotyczy w szczególności warunków objęcia systemem ubezpieczeń społecznych, obowiązku opłacania i obliczania wysokości składek na ubezpieczenie społeczne, obliczania wysokości świadczeń oraz okresu wypłaty świadczeń i zachowania prawa do świadczeń. Powyższe reguły dotyczą również osób wykonujących pozarolniczą działalność, a zatem osób samodzielnie deklarujących wysokość podstawy wymiaru składek zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy systemowej. Zarówno ustawa systemowa, jak i przepisy określające możliwość prowadzenia działalności gospodarczej pozostają ze sobą w związku. Rozpoczęcie wykonywania takiej działalności stanowi zdarzenie, które skutkuje objęciem obowiązkowo ubezpieczeniami społecznymi. A. N. została objęta obowiązkiem tych ubezpieczeń z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności od dnia 2 stycznia 2017 roku. Obowiązująca wówczas ustawa z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. 2017, poz. 2168, tekst jednolity ze zmianami) w art. 2 definiowała działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopaliny ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Przepis ten wyróżnia więc trzy zasadnicze cechy prowadzonej działalności, tj. zorganizowanie, ciągłość, a także cel zarobkowy. Obowiązująca od dnia 30 kwietnia 2018 roku ustawa z dnia 6 marca 2018 roku Prawo przedsiębiorców (Dz.U. 2019, poz. 1292, tekst jednolity ze zmianami) w art. 3 również określa działalność gospodarczą jako zorganizowaną działalność zarobkową, wykonywaną we własnym imieniu i w sposób ciągły. Podstawowe cechy działalności gospodarczej również obejmują zorganizowanie, ciągłość oraz cel zarobkowy. Zgodnie z art. 4 ust. 1 prawa przedsiębiorców przedsiębiorcą jest natomiast osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą.

Wykładnia systemowa i celowościowa art. 18 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych wskazuje, że składki na ubezpieczenie społeczne są powiązane z przychodem danego ubezpieczonego, który to przychód wynika z określonego stosunku ubezpieczeniowego. W przypadku osób prowadzących działalność gospodarczą - w związku z faktem, że przychód w danym miesiącu nie jest jeszcze znany ustawodawca przyjął regułę samodzielnego deklarowania kwoty będącej podstawą wymiaru składek. Nie może to jednak oznaczać całkowitej dowolności i oderwania kwoty podstawy wymiaru składki od uzyskiwanego przychodu. Skoro ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych - co do zasady - wiąże podstawę wymiaru składek z wielkością przychodu, to winna istnieć elementarna korelacja między zadeklarowaną kwotą podstawy wymiaru składek a faktycznie uprzednio uzyskanym i spodziewanym przychodem. Innymi słowy,

nie było intencją ustawodawcy całkowite pominięcie wysokości przychodu przy deklarowaniu podstawy wymiaru składek, a jedynie uelastyczenie i danie pewnej swobody przedsiębiorcy w samodzielnej ocenie wielkości tego przychodu. Pomimo zatem zapewnionej przez ustawodawcę pewnej dowolności w zakresie deklaracji wysokości podstawy wymiaru składek przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, uznać należy, że wysokość podstawy wymiaru składek jest związana z osiąganym przez przedsiębiorcę dochodem i jej wysokość podstawy powinna być adekwatna do osiągniętych w ramach działalności dochodów. Ustawodawca definiując przychód w art.4 pkt 9 ustawy systemowej odnosi to pojęcie także do przychów z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności.

W rozpatrywanej sprawie celem wnioskodawczyni było instrumentalne wykorzystanie prowadzonej przez siebie działalności do zgłoszenia wysokiej podstawy wymiaru, co w zamiarze skutkowało uzyskaniem wysokich świadczeń zasiłkowych. A. N. przez dwa lata korzystała z tzw. preferencyjnych stawek, następnie od lutego 2019 roku zadeklarowała najniższą możliwą dla niej podstawę wymiaru składek w wysokości 60% kwoty prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, po czym od marca, tj. na 3 miesiące przed zwolnieniem chorobowym, a następnie zasiłkiem macierzyńskim, podwyższyła podstawę wymiaru do maksymalnej wysokości. Tymczasem z dokumentów nie wynika aby wynik finansowy jej działalności, bądź jakkolwiek inna okoliczność, uzasadniała w jej przypadku radykalne zwiększenie podstawy wymiaru składek. Z analizy podatkowej księgi przychodów i rozchodów za rok 2019 wynika, że wnioskodawczyni od stycznia do maja, przy założeniu, że miesiącu maju nie poniosła ona żadnych wydatków, tak jak to wykazano w księdze przychodów i rozchodów (co jest kwestią wątpliwą, ponieważ w każdym z poprzednich miesięcy wnioskodawczyni ponosiła znaczne wydatki), osiągnęła dochód w wysokości 23642,71 zł. Wysokość składek na ubezpieczenia społeczne, składkę zdrowotną i fundusz pracy wyniosła zaś łącznie za ten okres 15082,76 zł, co daje rzeczywisty dochód w wysokości 8559,95 zł. Zatem średni miesięczny dochód wnioskodawczyni z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej za okres od stycznia do maja 2019 roku wyniósł więc jedynie 1711,99 zł. Kwota ta, w porównaniu z wysokością składki na ubezpieczenia ponoszona przez wnioskodawczynię w spornym okresie w wysokości 4403,30zł, jest rażąco niska, jest bowiem od niej ponad dwa i pół razy od mniejsza. Sąd podkreślił, że z zeznań wnioskodawczyni wynika, że w momencie deklaracji wysokiej podstawy wymiaru składek wiedziała ona już wtedy o stanie ciąży. Zmiana podstawy wymiaru była ściśle powiązana z planowanym zwolnieniem co oznacza, że również sama działalność gospodarcza zmierzała do wykorzystania powszechnego systemu ubezpieczeń w celu osiągnięcia wysokich świadczeń. Ubezpieczenie społeczne oraz osiąganie z tego tytułu określonych świadczeń nie jest natomiast głównym celem prowadzenia działalności gospodarczej. Celem tym jest zarobek, czyli dochód pokrywający w pełni koszty tej działalności, w tym ubezpieczenia społecznego, a ponadto wystarczający na utrzymanie oraz rozwój przedsiębiorcy. Sytuacja, gdy przy niskim przychodzie, bądź stracie, zgłoszenie wysokiej podstawy składek ma na celu wyłącznie uzyskiwanie wysokich świadczeń z ubezpieczenia społecznego stanowi niczym nieuzasadnioną nierównowagę i odbywa się kosztem innych ubezpieczonych, wbrew zasadzie solidaryzmu. W takiej sytuacji organ rentowy ma uprawnienie do kontroli i zakwestionowania podstawy wymiaru składek oraz powiązania podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z przychodami z działalności gospodarczej (wyrok SN z dnia 17 października 2018 r.).

Sąd wskazał, że nie zawsze prowadzona działalność gospodarcza przynosi zyski. Od braku wypracowania zysku z działalności gospodarczej należy jednak odróżnić sytuację, w której w pewnych okresach prowadzenia działalności gospodarczej, przypadających na kilka miesięcy przez powstaniem zdarzenia, które powodować będzie uprawnienie do świadczeń z systemu ubezpieczeń społecznych, wymiernym, stałym i założonym z góry kosztem, niezajdującym pokrycia w przewidywanych zyskach, staje się opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości znacznie przekraczającej obowiązujące minimum. Innymi słowy w przypadku wnioskodawczyni w spornym okresie, objętym zaskarżoną decyzją, zarobkowy charakter działalności gospodarczej, nastawiony na długofalowy zysk, ustąpił miejsca wykorzystaniu tej działalności do uzyskania wysokich świadczeń zasiłkowych z ubezpieczenia społecznego. Takie działanie świadczy o intencjonalnym, wyrachowanym działaniu wnioskodawczyni, sprzecznym z samą istotą i celem działalności gospodarczej, obliczonym nie tyle co na osiągnięcie zysku z tej działalności w danym okresie, a wyłącznie na zapewnieniu sobie świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego w nieuzasadnionych wysokościach, kosztem innych ubezpieczonych w sytuacji pewności, iż o takie świadczenia w krótkim, przewidywalnym czasie wystąpi. Wysokość podstawy wymiaru składki zgłoszona przez wnioskodawczynię w spornym okresie pozostawała

w oderwaniu od wyników finansowych działalności gospodarczej uzyskiwanych przez wnioskodawczynię od momentu rozpoczęcia jej prowadzenia. Na zarobkowy charakter działalności gospodarczej powiązany z roszczeniami zasiłkowymi ubezpieczonych zwrócił uwagę Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 lutego 2019 roku (II UK 31/18 LEX nr 2626312) oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2019 roku (I UK 296/18, LEX nr 2604047) wskazując, że takiego charakteru działalności nie przekreśla generowanie strat z uwagi na koszty działalności przewyższające dochód. Nie jest jednak uzasadnione pomnażanie tych kosztów o deklarowanie wysokiej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, oceniając to w perspektywie rozwoju działalności. Takie działanie prowadzi do wniosku, że z założenia wynik finansowy prowadzonej działalności jest nieistotny, a jedynym celem jest uzyskanie wysokich świadczeń. Uwypukla się to szczególnie w sytuacji, gdy osoba deklarująca wysoką podstawę wymiaru składki ma świadomość, że okoliczności związane z urodzeniem dzieci uczynią ją wkrótce niezdolną przez dłuższy czas do jej prowadzenia w pełnym, tak jak ma to miejsce w rozstrzyganej sprawie. Ponoszenie dodatkowych kosztów w postaci składek na ubezpieczenia nie przyczynia się przy tym do wypracowania zysku, a to jest celem prowadzonej działalności gospodarczej.

Podsumowanie powyższych rozważań prowadzi do jednoznacznego wniosku, że organ rentowy może kwestionować wysokość podstawy wymiaru składek osoby prowadzącej pozarolniczą działalność i zestawiać ją z przychodami uzyskiwanymi z tytułu ubezpieczeniowego.

Zaskarżona decyzja okazała się zatem prawidłowa. Organ rentowy prawidłowo uznał, że podstawa wymiaru składek za okresy od marca 2019 roku do maja 2019 roku była nieuzasadniona, w związku z czym obniżył ją do wysokości najniższej podstawy, przewidzianej w art. 18 ust. 8 ustawy systemowej. Taka wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne wnioskodawczyni odpowiada podstawie wykazywanej przez wnioskodawczynię przed spornym okresem.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477<sup>14</sup> § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

Apelację w imieniu wnioskodawczyni złożył jej pełnomocnik, zaskarżając wyrok w całości zarzucając naruszenie :

-art. 83§1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez uznanie, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest uprawniony do kwestionowania kwoty składek zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, podczas gdy prawidłowa wykładnia tego przepisu wskazuje, że ZUS takiego uprawnienia nie posiada

- art. 2a ustawy systemowej poprzez niewłaściwą wykładnię i przyjęcie, że na podstawie art. 2a ustawy da się wyprowadzić zakaz zróżnicowania sytuacji osób deklarujących i opłacających składki w kwocie wyższej niż minimalna i osób opłacających składki od minimalnej podstawy wymiaru,

- art. 18 ust 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez przyjęcie, że wysokość składki jest powiązana z przychodem ubezpieczonego prowadzącego pozarolniczą działalność gospodarczą podczas gdy wykładnia literalna przepisu wskazuje, że podstawę wymiaru składki stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60 % prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek ogłoszonego w trybie art. 19 ust 10 na dany rok kalendarzowy,

- naruszenie przepisów postępowania, - art. 233 k.p.c, że pominięcie faktury z kwietnia 2019 na kwotę 4700zł nie wpłynęło na możliwość uznania, że zadeklarowana wysokość podstawy wymiaru składek była zasadna, podczas gdy Sąd właśnie od wysokości przychodu uzależnia możliwość deklarowania wysokości składek o określonej wysokości.

Skarżący wnosił o zmianę wyroku i poprzedzającej decyzji i ustalenie, że podstawa wymiaru składek A. N. jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą wynosi w miesiącach marcu, kwietniu, maju po 11 912,50 zł.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie jest zasadna.

Sąd odwoławczy, oceniając jako prawidłowe ustalenia faktyczne dokonane przez sąd pierwszej instancji, uznał je za własne, co oznacza, że zbędnym jest ich szczegółowe powtarzanie.

W pierwszej kolejności konieczne jest odniesienie się do zarzutów naruszenia prawa procesowego, bowiem ustalenie stanu faktycznego w oparciu o ocenę dowodów, miało decydujące znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Zaznaczyć należy, że co do zasady według jednolitego stanowiska judykatury, możliwość zakwestionowania oceny dowodów w postępowaniu apelacyjnym jest ograniczona i sprowadza się do sytuacji, w których skarżący wykaże, że ocena ta była rażąco wadliwa lub oczywiście błędna. Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie ma racji skarżący zarzucając, że sąd I instancji dokonał niewłaściwej oceny materiału dowodowego. Błędna ocena dowodów polega na wyprowadzeniu z dowodów wniosków nie dających się pogodzić z ich treścią oraz na formułowaniu ocen - bez rozważenia całości zebranego w sprawie materiału, a także ocen sprzecznych z zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania. Do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. dochodzi w związku z powyższym tylko wówczas, gdy strona apelująca wykaże, że sąd pierwszej instancji uchybił podstawowym regułom oceny wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów poprzez naruszenie reguł logiki, bądź wbrew doświadczeniu życiowemu, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Wbrew twierdzeniom skarżącej, Sąd I instancji prawidłowo uznał, że przedstawiona faktura z kwietnia 2019 na kwotę 4700zł nie wpływa na negatywną ocenę zadeklarowanej przez wnioskodawczynię wysokości podstawy wymiaru składek od miesiąca marca 2019 roku. Podzielić należy wniosek wyprowadzony przez Sąd I instancji, że rażące podwyższenie wymiaru zadeklarowanych składek miało charakter pozorny, a jedynym celem złożenia przez wnioskodawczynię takiej deklaracji było uzyskanie zawyżonych świadczeń, których by nie uzyskała bez podjęcia tego pozornego działania. Wniosek ten wynika wprost z oceny całokształtu ustalonych okoliczności sprawy, opartej na regułach logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. W szczególności wskazać należy na ciąg zdarzeń poprzedzających złożenie nowej deklaracji przez A. N.. Po pierwsze, wnioskodawczyni przez dwa lata korzystała z tzw. preferencyjnych stawek, co wobec faktu rozpoczęcia przez nią działalności gospodarczej, nie może być uznane za działanie nieracjonalne. Po zakończeniu tego okresu - od lutego 2019 roku - wnioskodawczyni zadeklarowała najniższą z możliwych dla niej podstawę wymiaru składek, w wysokości 60% kwoty prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego. Nie może budzić wątpliwości, że taka decyzja związana była z oceną dokonaną przez samą wnioskodawczynię, co do właściwego dla niej poziomu wymiaru składek, związanego z aktualnym w tym momencie stanem prowadzonej działalności gospodarczej. W tym kontekście za całkowicie nieracjonalną uznać należy zmianę tej deklaracji - już w kolejnym miesiącu - poprzez ustalenie maksymalnej podstawy wymiaru składek. W ocenie Sądu nie miało to żadnego uzasadnienia logicznego, wobec okoliczności złożenia diametralnie innej deklaracji zaledwie kilka tygodni wcześniej. Całkowicie uprawniony jest więc wniosek, że taka deklaracja miała związek wyłącznie z okolicznością ciąży wnioskodawczyni i zamiarem pozyskania z tego tytułu wysokich świadczeń z funduszu ZUS. Po powiązaniu tych okoliczności z wynikiem finansowym prowadzonej działalności, Sąd I instancji prawidłowo ocenił działanie wnioskodawczyni jako gospodarczo - finansowo nieracjonalne i skierowane wyłącznie na uzyskanie wyższych świadczeń.

Sąd I instancji w sposób wnikliwy przeanalizował wyniki finansowe prowadzonej przez wnioskodawczynię działalności gospodarczej w oparciu o przedstawione dokumenty księgowe za cały okres prowadzonej działalności i trafnie ocenił, że brak było uzasadnienia co radykalnego zwiększenia podstawy wymiaru składek. Jest przy tym istotne, że z przeprowadzonej analizy uzyskanych przychodów i wydatków wynika, że wnioskodawczyni uzyskiwała dochody wyłącznie pod warunkiem deklarowania minimalnych podstaw wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, natomiast po zadeklarowaniu podstaw maksymalnych działalność wnioskodawczyni nie była dochodowa.

Przechodząc do oceny zarzutów obrazy prawa materialnego, przypomnieć należy, że A. N. została objęta obowiązkiem ubezpieczeń z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności od 2 stycznia 2017 roku. Obowiązująca wówczas ustawa z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. 2017, poz. 2168, tekst jednolity ze zmianami) w art. 2 definiowała działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową

oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Obowiązująca od 30 kwietnia 2018 roku ustawa z dnia 6 marca 2018 roku Prawo przedsiębiorców (Dz.U. 2019, poz. 1292, tekst jednolity ze zmianami) w art. 3 również określa działalność gospodarczą jako zorganizowaną działalność zarobkową, wykonywaną we własnym imieniu i w sposób ciągły. Podstawowe cechy działalności gospodarczej obejmują zorganizowanie, ciągłość oraz cel zarobkowy.

Zarobkowy charakter działalności stanowi podstawową, konstytutywną cechę działalności gospodarczej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2013 roku, I UK 604/12). Dana działalność jest zarobkowa, jeżeli jest prowadzona w celu osiągnięcia dochodu ("zarobku") - rozumianego jako nadwyżka przychodów nad nakładami (kosztami) tej działalności.

W tym kontekście za nielogiczne należało uznać podniesienie zadeklarowanej wysokości podstawy wymiaru składek do poziomu oderwanego od przychodów działalności, a co więcej do wysokości przekraczającej całkowitą wartość tych przychodów.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych był uprawniony do wyjaśnienia tej okoliczności i w konsekwencji zakwestionowania wysokości podstawy wymiaru składek zadeklarowanej przez wnioskodawczynię. W świetle art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy systemowej Zakład jest uprawniony do wydawania decyzji m.in. w zakresie indywidualnych spraw dotyczących ustalania wymiaru składek. System ubezpieczeń społecznych oparty jest na zasadzie równego traktowania wszystkich ubezpieczonych, którzy ten system tworzą. Zgodnie z art. 2a ust. 2 ustawy systemowej zasada równego traktowania dotyczy w szczególności warunków objęcia systemem ubezpieczeń społecznych, obowiązku opłacania i obliczania wysokości składek na ubezpieczenie społeczne, obliczania wysokości świadczeń oraz okresu wypłaty świadczeń i zachowania prawa do świadczeń. Powyższe reguły dotyczą również osób wykonujących pozarolniczą działalność, a zatem osób samodzielnie deklarujących wysokość podstawy wymiaru składek zgodnie z art. 18 ust. 8 ustawy systemowej. Oznacza to że Zakład Ubezpieczeń Społecznych w celu realizacji zasady równego traktowania jest uprawniony do przeciwdziałania nadużycia prawa do świadczeń także osób samodzielnie deklarujących podstawę wymiaru składek.

W świetle aktualnego orzecznictwa Sądu Najwyższego za ugruntowany należy pogląd, że organ ubezpieczeń społecznych jest uprawniony do kontroli i korygowania zawyżonych podstaw wymiaru składek z każdego tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym dla zapobieżenia nabywania nienależnych lub zawyżonych świadczeń z ubezpieczenia społecznego, jeżeli okoliczności sprawy wskazują na intencjonalny lub manipulacyjny zamiar uzyskania takich świadczeń z ubezpieczenia społecznego w sposób sprzeczny z prawem lub zmierzający do obejścia przepisów i zasad systemu ubezpieczeń społecznych ( wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2018 r. I UK 208/17)

Pozyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest celem działalności gospodarczej. Działalność ta na charakter zarobkowy, a więc jej celem jest uzyskanie przychodu pokrywającego w pełni koszty działalności, w tym ubezpieczenia społecznego, a ponadto dodatkowych środków wystarczających do utrzymania oraz rozwoju przedsiębiorcy. Nie można zaakceptować stanu nierównowagi gdy przy niskich przychodach następuje zgłoszenie rażąco wysokiej podstawy składek, co ma na celu uzyskiwanie wielokrotnie wyższych świadczeń z ubezpieczenia społecznego (zasiłku chorobowego, zasiłku macierzyńskiego) w nienależytej wysokości, kosztem innych ubezpieczonych i wbrew zasadzie solidaryzmu (por, wyroki Sądu Najwyższego z 5 września 2018 r., I UK 208/17 i z 21 września 2017 r., I UK 366/16 a także z 13 września 2016 r., I UK 455/15, z 5 kwietnia 2016 r., I UK 196/15).

Przedstawione poglądy Sąd Apelacyjny podziela.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd I instancji dokonał prawidłowej wykładni art. 18 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Raz jeszcze podkreślić należy, to, że wobec osób prowadzących działalność gospodarczą ustawodawca przyjął regułę samodzielnego deklarowania kwoty będącej podstawą wymiaru składek nie oznacza całkowitej dowolności i oderwania kwoty podstawy wymiaru składki od uzyskiwanego przychodu. Skoro ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych - co do zasady - wiąże podstawę wymiaru składek z wielkością przychodu, to uzasadnione

jest przyjęcie związku między zadeklarowaną kwotą podstawy wymiaru składek a faktycznie uprzednio uzyskanym i spodziewanym przychodem.

W tym stanie rzeczy nie doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego wskazanych w apelacji.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w związku z § 2 pkt 4 i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.